

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Åtgärds- och aktivitetsuppföljning, bilaga 3

The background of the page features a large, stylized compass rose with a green needle pointing towards the top-left. To the left of the compass is a brown, leafy branch. Overlaid on the branch and compass is a circular green stamp with the text "BOTKYRKA" at the top and bottom, and "LÅNGT IFRÅN LAGOM" in the center. The text "LÅNGT" is in a green box, and "IFRÅN LAGOM" is in a white box. The compass rose has letters "N", "S", and "W" at the top, bottom, and left respectively.

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Diarienummer: KS2022:00358
Dokumentet är beslutat av:
Kommunfullmäktige
Dokumentet beslutades den: 21 juni 2022
Dokumentet gäller för: Alla nämnder
Dokumentet gäller till den: 21 juni 2027

Dokumentansvarig är: Teknik- och fastighetsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Teknik- och fastighetsnämnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Teknik- och fastighetsnämnden

Relaterade dokument: VA-plan och bilagor 1 och 2 (Botkyrka kommun 2022), VA- och dagvattenstrategi och riktlinjer för en hållbar dagvattenhantering (Botkyrka kommun 2021), kommunövergripande dricksvattenutredning (Botkyrka kommun 2020), vattenprogrammet "Botkyrkas blå värden" (Botkyrka kommun 2017).

Inledning

Bilaga 3 är en del av Botkyrkas VA-plan. I bilaga 3 följs upp de åtgärder som behöver genomföras på kort sikt från kommunövergripande dricksvattenutredning samt beskrivs vilka aktiviteter som behöver utföras för att uppnå målen i VA- och dagvattenstrategin.

Botkyrka kommuns VA-plan är ett verktyg för långsiktigt hållbar planering av vatten- och avloppsförsörjningen i hela kommunen oavsett om det sker i allmän eller enskild regi. Med en medveten planering får kommunen bättre kontroll över VA-taxans utveckling samtidigt som vi bidrar till allt bättre förhållanden i grundvatten, vattendrag, sjöar och kustvatten.

VA-planen består av ett huvuddokument samt tre bilagor:

- I Bilaga 1 beskrivs VA-utbyggnadsplanen i befintlig bebyggelse.
- I Bilaga 2 beskrivs VA-behov som konsekvens av kommunens förväntade utbyggnadsplaner.
- I Bilaga 3 följs upp de åtgärder som har listas upp i kommunövergripande dricksvattenutredning samt beskrivs vilka aktiviteter som behöver utföras för att uppnå målen i VA- och dagvattenstrategin.

I VA- och dagvattenstrategi beskrivs 7 mål, 19 delmål samt olika mått och målvärden.

Uppföljning av aktiviteterna, åtgärderna och analys av mått och målvärden sker i kommunens planerings och uppföljningsverktyg. Teknik och fastighetsnämnden har även fått i uppdrag av kommunfullmäktige att årligen rapportera uppföljning av målen som finns i VA- och dagvattenstrategi.

Botkyrka, maj 2022

Innehåll

Inledning	3
Aktiviteter för att uppnå målen i VA- och dagvattenstrategi	5
Mål 1	
Säker och långsiktigt hållbar	
dricksvattenförsörjning	5
Mål 2	6
Driftsäker och långsiktig hållbar	
spillvattenhantering.....	6
Mål 3	7
Långsiktigt hållbar dagvattenhantering.....	7
Mål 4	8
Botkyrkaborna och verksamhetsutövare trivs i	
kommunen.....	8
Mål 5	9
Långsiktig VA-planering	9
Mål 6	10
Kostnadseffektiva processer.....	10
Mål 7	11
Kompetenta och engagerade medarbetare	11
Åtgärdsbehov för att säkra kommunens framtida.....	12
dricksvattenförsörjning	12
Åtgärder som behöver genomföras på kort sikt	12

Aktiviteter för att uppnå målen i VA- och dagvattenstrategi

Mål 1

Säker och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning

1:1 Delmål	Botkyrkaborna har tillgång till ett hälsosamt och rent vatten
Aktiviteter	• Ta fram rutiner för påträffande av förorenad mark (Detta utifrån risk och sårbarhetsanalys för grundvattenförekomsterna i kommunen (RSA)). • Vidta nödvändiga skyddsåtgärder beträffande nybyggda vägar inom vattenskyddsområde. • Kontroll av grundvattennivåer vid vattenskyddsområden och upprätta åtgärdsplan för sjunkande grundvattennivåer.
Mått och målvärde	• Antal godkända dricksvattenprover (i %). • Grundvattennivåer (ökning, minskning). • Antal registrerade klagomål och driftstörningar följs upp årligen (ja/nej). • Alla mekaniska vattenmätare är utbyta till fjärrstyrda vattenmätare senaste år 2024 (ja/nej).

1.2 Delmål	Kommunens vattenanläggningar ska behandlas som en tillgång och förvaltas hållbart och värdeskapande
Aktiviteter	• Uppdatera vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Segersjö. • Se över och eventuellt revidera skyddsföreskrifter för Tullinge vattenskyddsområde med hänsyn till identifierade risker och hot i RSA. • Starta arbete med vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för Vårsta grundvattenförekomst.
Mått och Målvärde	• Har arbetet med föreskrifterna för Segersjö vattenskyddsområde påbörjats under 2022 (ja/nej). • Har föreskrifterna för Tullinge vattenskyddsområde setts över 2022? (ja/nej).

1.3 Delmål	God krisberedskap
Aktiviteter	• Framtagande av nödvattenförsörjningsplan • Öva nödvattenförsörjning • Öva krisorganisationen • Restaurera Segersjö vattenverk för reservvattenförsörjning

Mått och målvärde	• Aktuell krisberedskapsplan 2022 (ja/nej) • Aktuell nödvattenförsörjningsplan 2022 (ja/nej)
-------------------	---

Mål 2

Driftsäker och långsiktig hållbar spillvattenhantering

2.1 Delmål	Verka för ett samhälle som är fritt från utsläpp och farliga gifter med hänsyn till både människor, djur och natur
Aktiviteter	• Aktivt uppströmsarbete • Handlingsplan REVAQ
Mått och målvärde	• Handlingsplanen för uppströmsarbetet följs upp årligen (ja/nej).

2.2 Delmål	Kommunens avloppsanläggningar ska behandlas som en tillgång och förvaltas hållbart och värdeskapande
Aktiviteter	• Prioritera områden med problem med tillskottsvatten och upprätta en tidplan för områdesvis utredning och åtgärder av hela nätet utifrån befintliga data samt flödesmätning. • Ta fram program för områdesfilmning. Prioritering, frekvens, uppföljning, planering och genomförande av åtgärder. • Uppdatera rutiner för spolning och rotskärning.
Mått och målvärde	• Finns en kalibrerad spillvattenmodell för upptagningsområde till Hamra år 2022 (ja/nej). • Finns en kalibrerad spillvattenmodell för upptagningsområde till Alby Övre senast år 2024 (ja/nej). • Framtagning av förnyelseplan år 2022 (ja/nej). • Finns flödesmätare installerade på strategiska punkter för kontroll på flöden (ja/nej).

Mål 3

Långsiktigt hållbar dagvattenhantering

3.1 Delmål	Tydlig ansvarsfördelning för dagvattenhantering
Aktiviteter	• Utredning om juridiskt ansvar för diken, vattendrag och dagvattenledningar.
Mått och målvärde	• Framtagning av principer för ansvarsfördelning för hantering av dagvatten i kommunen (ja/nej)

3.2 Delmål	Hållbar dagvattenhantering vid ny- och ombyggnationen
Aktiviteter	• Information av gällande VA- och dagvattenstrategin. • Tillämpning av gällande riktlinjer för hållbar dagvattenhantering.
Mått och målvärde	• Årlig uppföljning av detaljplanerna avseende tillämpning av kommunens riktlinjer för en hållbar dagvattenhantering före genomförandetidens utgång (ja/nej).

3.3 Delmål	God vattenkvalitet i sjöar, vattendrag och grundvatten
Aktiviteter	• Delta i arbetet för att nå målen i Botkyrkas blå värden och utföra behövliga åtgärder som ligger inom respektive ansvarsområde. • I klimatanpassningsprogrammet ska ingå identifiering av områden med översvämningsproblematik där det inte finns verksamhetsområde för dagvatten samt förslag till åtgärder. • Verka för att ta fram underhållsplan och tillsyn för brunnar och vägtrummor i kommunen.
Mått och målvärde	• Årlig uppföljning av lokalt åtgärdsprogram för Botkyrkas blå värden (ja/nej). • Uppföljning av vattenförekomsternas status vid uppdatering av åtgärdsprogrammet för Botkyrkas blå värden (ja/nej).

3.4 Delmål	Klimatanpassad dagvattenhantering
Aktivitet	- Översiktsplanering ur VA-perspektiv- VA-frågor ska tas i tidigt skede. - Aktivt deltagande i arbetet med klimatanpassningsprogrammet 2023.
Mått och mål-värde	- Årlig uppföljning av detaljplanerna avseende tillämpning av kommunens riktlinjer för en hållbar dagvattenhantering före genomförandetidens utgång (ja/nej). - Framtagning av ett klimatanpassningsprogram 2023 (ja/nej).

Mål 4

Botkyrkaborna och verksamhetsutövare trivs i kommunen

4.1 Delmål	Hållbara vattentjänster
Aktivitet	Inventera vanligt förekommande frågor och lägga upp tydlig information på botkyrka.se
Mått och målvärde	Antal mejl/klagomål följs upp årligen (ja/nej)

4.2 Delmål	God tillgänglighet
Aktivitet	Följ en fråga från början till slut i ett ärendehanteringssystem oavsett vem som äger den.
Mått och målvärde	Identifiera de mest använda tjänsterna och skaffa e-tjänster för dessa (ja/nej).

4.3 Delmål	Hållbart byggande, där byggande sker med fokus på människors behov, god hälsa och hushållning med resurser
Aktiviteter	• Kommunera internt och externt kommunens riktlinjer och strategier kopplade till vattenfrågor vid relevanta sammankomster. • Kommunera kommunens riktlinjer och strategier kopplade till vattenfrågor i samband med bygglov vid ny och ombyggnation. • Arbeta systematiskt med omvärldsanalys. • Diskutera skall-krav och kvalitetsparametrar med avseende på hållbarhet med verksamheten för upphandling.
Mått och målvärde	• Servicenivån mäts och följs upp genom lämpliga nyckeltal tex enkät (ja/nej). • Framtagen handlingsplan utifrån enkätens resultat finns (ja/nej).

Mål 5

Långsiktig VA-planering

5.1 Delmål	Rätt förnyelsetakt för ledningar och anläggningar
Aktiviteter	• Ta fram en tioårsplan för vilka VA-anläggningar som ska förnyas.
Mått och målvärde	• Vatten: Minst 3,0 km ledningar per år (rullande femårsmedel) fram till 2025. • Spillvatten: 1,2 km per år fram till 2025 • Pumpstationer: renovering enligt förnyelseplan

5.2 Delmål	VA-planeringen är samordnad med kommunens övergripande Bebyggelseplanering
Aktiviteter	• Medverka vid behandling av översiktsplan. • Samarbete med de olika aktörer i kommunen så att VA-frågor är tidigt med i samhällsplaneringen.
Mått och målvärde	Uppföljning av VA-planens bilagor sker årligen (ja/nej).

5.3 Delmål	Det långsiktiga strategiska arbetet sker i samarbete mellan politik och tjänstemän
Aktiviteter	• Informera och skapa förståelse hos politikerna om vikten av VA som grundläggande samhällsfunktion. • Ny tätortsnära bebyggelse planeras så att dagvatten kan tas om hand utan att risken för översvämning ökar på grund av klimatförändring.
Mått och målvärde	• Årlig uppföljning av lokalt åtgärdsprogram för Botkyrkas blå värden (ja/nej). • Årlig uppföljning av detaljplanerna avseende tillämpning av kommunens riktlinjer för en hållbar dagvattenhantering före genomförandetidens utgång (ja/nej).

5.4 Delmål	Botkyrka har en VA-taxa som utvecklas jämnt över tid
Aktiviteter	• Införa tidredovisning för olika projekt/arbetsgrupper. • Revidering av allmänna bestämmelser för vatten och avlopp (ABVA).
Mått och Målvärde	• Antal registrerade klagomål och driftstörningar följs upp årligen (ja/nej). • Aktuell 10-årig taxeprognos • Aktuella 10-årsplaner för egna investeringar.

Mål 6

Kostnadseffektiva processer

6.1 Delmål	Tillförlitliga och IT-säkra verksamhetssystem
Aktiviteter	• Införa projektmodell och projektverktyg för ett enhetligt arbetssätt. • Säkerställa efterlevnad av NIS-direktivet.
Mått/Målvärde	• Antal lyckade intrångsförsök i vår IT-miljö (0) • Antal kvalitetshöjande insatser i VA-banken (2 per år)

6.2 Delmål	Utveckla kommunens digitalisering för att nyttja digitaliseringsens möjligheter optimalt
Aktiviteter	• Införa e-tjänster mot kund. Exempelvis uthyrning av ståndrör till brandpost, sprinkler, servisanslutning med mera • VA-huvudmannen ska skaffa sig ett system där det går att inrapportera alla incidenter på plats.
Mått och Målvärde	• Finns e-tjänster för viktiga och mest användbara tjänster (ja/nej). • Botkyrka.se uppdateras årligen med den mest sökta informationen (ja/nej).

Mål 7

Kompetenta och engagerade medarbetare

7.1 Delmål	Attraktiv arbetsgivare och arbetsplats
Aktiviteter	• Alla berörda nämnder ska säkerställa att det finns tydliga rutiner för överlämning av ärendena mellan de olika verksamheterna. • Kunskapsåterföring från kurser, seminarier, utbildning med mera till kollegor, vid till exempel arbetsplatsträffen.
Mått och målvärde	• Antal forum per år med enheterna som berörs av VA-planen.

Åtgärdsbehov för att säkra kommunens framtida dricksvattenförsörjning

Åtgärder som behöver genomföras på kort sikt	
Åtgärder	Kommentarer
Säkerställa resurser för att arbeta med Kommunens vattenprogram (Botkyrkas Blå Värden) för att uppnå miljökvalitetsnormerna (MKN) för yt- och grundvatten enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram.	Uppföljning av lokalt åtgärdsprogram (LÅP) för Botkyrkas blå värden sker fyra gånger per år. Vid senaste uppföljningen i december 2021 konstaterades att kommunen följer tidsplanen enligt planerat.
Säkerställa att de viktigaste anläggningarna för dricksvattenförsörjning skyddas, EU:s NIS-direktiv ¹	Livsmedelsverket utförde revisionen enligt EU:s NIS-direktiv i september 2021. Sammanfattning är att kommunen följer de fastställda kraven.
Färdigställa kommunens nödvattenförsörjningsplan. Upprätta samarbete och avtal gällande leverans av nödvatten och transporter för distribution av nödvatten.	Arbetet är pågående och beräknats vara klart under 2022.
Ta fram en sårbarhetskarta inklusive tillrinningsområde för våra prioriterade grundvattenförekomster, Tullinge-Ekebyhov-Riksten, Uttran, Vårsta och Rosenhill-Lilla Ström, med uppgifter om områden som är viktiga för grundvattenbildning och för konstgjord infiltration. Göra en riskanalys som bland annat ska ligga till grund för markanvändning inom tillrinningsområdet och till en eventuell revidering och upprättande av skyddsområden respektive skyddsföreskrifter. Sårbarhetskartan ska också ligga till grund för och stärka skyddet för tillrinningsområdena i kommande översiktsplan.	Analys av sårbarhet och skyddsbehov har tagits fram av Tyrens och levererades mars 2021.
Utreda och vid behov åtgärda markföroreningar som riskerar att påverka vattenkvaliteten i prioriterade yt- och grundvattenförekomster.	Risk och sårbarhetsanalys som har tagits fram av Tyrens, 2021 identifierar platser med förorenad mark och verksamheter som även idag kan vara förorenade. Vidare

¹ EU:s NIS-direktiv genomfördes i Sverige 2018 och ställer krav på säkerhet i nätverk och informationssystem. Reglerna omfattar leverantörer av samhällsviktiga tjänster såsom t.ex. dricksvattenförsörjning

	arbete är att utreda ansvarsfrågan för dessa platser.
Ta fram förslag på klimatanpassningsåtgärder för dricksvattenförsörjning	Flera förslag på klimatanpassningsåtgärder har tagits fram i rapporten för klimat- och sårbarhetsanalys framtagen 2021. Arbetet med klimatanpassningsåtgärder startas 2023.
För att på kort sikt säkra kommunens reserv och nödvattenförsörjning behöver vi: - Driftsätta Tullinge vattenverk med nya reningsåtgärder för att klara gränsvärden för PFAS. - Arbeta för att stoppa spridning av PFAS från före detta F18. - Undersöka möjligheter och lokalisering för konstgjord infiltration, (Hamra grustäkt med vatten från Tullingesjön). - Utreda eventuellt behov av uppdaterat vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter som inkluderar Tullingesjön. - Driva skadeståndsärendet mot Försvarmakten gällande PFAS-föroreningar i vattentäkten.	Kommunens ambition är att åter ta Tullinge VV i drift för ordinarie produktion därför utreds de rättsliga konsekvenserna kring förorening av PFAS uppströms från Tullinge VV. Arbetet med översyn av befintligt skyddsområde för delmagasin inom Tullingeåsen-Ekebyhov, Riksten tas upp som en aktivitet för att uppfylla ett av målen i VA- och dagvattenstrategi.

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA | **Besök** Munkhättevägen 45

Tel 08-530 610 00 | www.botkyrka.se | **Org.nr** 212000-2882 | **Bankgiro** 624-1061